

[Undervisningsministeren.]
det kunde blive vanskeligt. Jeg tror dog, det alligevel er rigtigt at fastholde Forslaget paa dette Punkt. Men det vilde naturligvis være en Fordel for Teatret, om man gik over til at lade Vedligeholdelsen fremdeles afholde af Staten. Det vilde da blive et stærkt forøget Tilskud.

Det ærede Medlem omtalte Fribilletsystemet, mente, saa vidt jeg forstod, at for Rigsdagsmændenes Vedkommende skulde det opretholdes, men ellers skete der et overordentligt Misbrug af det, idet alt for mange, som havde Raad til selv at betale, søgte at komme i Teatret paa den Maade. Jeg er villig til at forhandle nærmere om dette Spørgsmaal i Udvalget som om alle Punkter, om Helheden og Enkeltheder, men herom skal jeg sige, at da 4de Hovedrevisorat i Sommer ønskede at se lidt nærmere paa hele Teatrets Fribilletssystem, mente jeg, det var Teatrets og Ministeriets Pligt at udlevere Materialet, og det behandles for Tiden dér.

Det ærede Medlem talte endvidere om Abonnementet. Ja, det hører ogsaa til de Spørgsmaal, som ikke har været omtalt i tidligere Teaterlove, men derfor har vi alligevel haft en Abonnementsordning, og jeg har ikke ment paa dette Punkt at behøve at omtale, hvad tidligere Teaterlove ikke har omtalt, jeg har holdt mig til den gældende Lovpraksis i saa Henseende. Jeg vil anse det for sandsynligst, at man opretholder en Abonnementsordning i en eller anden Form. Om det skal være ved Logeauktion eller personligt Abonnement eller hvordan, det maa nærmere overvejes af den Ledelse for Teatret, der har Myndigheden og Ansvaret.

Jeg tror, jeg nu har gennemgaaet det væsentlige og navnlig givet Svar paa de direkte Spørgsmaal, der er fremsat, og Materialet vil Udvalget altsaa meget hurtigt kunne faa tilstillet. Der vil være en Række enkelte Punkter, som jeg ikke direkte er kommet ind paa, men hvor Kritikken heller ikke var af en saadan Art, at den i og for sig nødvendiggjorde en Besvarelse fra min Side, men jeg er altsaa overmaade villig til at forhandle om alle disse Enkeltheder i det kommende Udvalg.

Gennemgaaende har Modtagelsen fra de 4 Partiordførere været saadan, at jeg kun kan være overordentlig tilfreds dermed. Jeg — ja, det kunde i og for sig være ligegyldigt, men Staten, som gerne hurtigst muligt vil spare de 800 000 Kr., Teatret, som hurtigst muligt bør ind under en fornuftig Styrelse, og Kunsten her i Landet, disse

3 Faktorer kan, synes jeg, være tilfredse med den Modtagelse, dette Lovforslag har faaet, og jeg udtaler til Slut Haabet om, at det Resultat, som nu alle Varsler tyder paa at vi kan naa, ogsaa maa blive naaet saa rettidigt, at det nye Styre virkelig kan faa Tid til at forberede den videre Udførelse af det meget betydningsfulde Fremskridt i Teatrets Historie — det anerkendte jeg, sidste Gang jeg talte, det anerkender jeg her —, som det, der skete i Fjor, i Virkeligheden var.

Hartvig Frisch: Det vil være Medlemmerne i denne Sal bekendt, at vi i Aar har kunnet fejre Grundlovens 80 Aars Jubilæum, men det vil maaske være ærede Medlemmer mindre bekendt, at vi om ganske kort Tid, om 2 Aar, kan fejre et nyt aneligt Jubilæum, som vedkommer denne Sag, nemlig det 80-aarige Jubilæum for den første Teaterdebat under vor konstitutionelle Forfatning. Men selv om Tiden altsaa ikke er kommet til et rundt Aar endnu, er denne Dag, den 22. November, alligevel en Mærkedag, for denne samme første Teaterdebat i dansk parlamentarisk Historie var den 22. November 1851. Daværende Kultusminister Johan Nicolai Madvig havde nedsat en Kommission om hele Spørgsmaalet om det gamle kongelige Teaters Ordning, og der blev ved den Lejlighed udtalt adskillige Ting, som paa ejendommelig Maade kommer til at staa i en interessant Belysning, og som viser, hvor evig ung denne gamle Debat dog er. Jeg kan nævne et enkelt Citat — med den højtærede Formands Tilladelse — af Ordføreren Fenger. Han siger:

„Kommissionen, som havde til Op-gave at udfinde, hvorledes det kongelige Teater i økonomisk Henseende kunde stilles saaledes, at det fik et fast aarligt Tilskud af Staten, som det maatte lade sig nøje med, saaledes at alle andre Krav bortfaldt, har naturligvis fortrinsvis maattet henvende sin Opmærksomhed paa, hvorledes denne Stilling kunde gives en saadan Varighed“

— jeg henvender mig til den højtærede Undervisningsminister; man ser, at allerede Fenger har brugt den Vending, han m-sbilligede forleden Dag —

„saa at det blev en Virkelighed, at Teatret kom til at nøjes med det aarlige Tilskud, og at alle andre Krav bortfaldt.“ Man ser, at Fenger, samtidig med at han siger disse betegnende Ord, udtaler sin Frygt for, at der vil blive stillet yderligere Krav, og han lader sig ikke rigtig berolige